

Putování po stopách Boženy Peterkové

Horné Považie Žilinského kraja
Frýdecko-Místecko Moravskoslezského kraje

- **Kostel svatého Josefa** - základní kámen byl posvěcen roku 1887, kulturní památka České republiky, pravidelně se zde pořádají vánoční a májové koncerty, svatby, kulturní a tematické akce (Živý betlém, Svaté biřmování, janovická pouť).

- **janovická krajina** - malebná příroda Janovic vybízí k pěší turistice s pohledem na rozlehlá pohoří Beskyd
- **parčík u Kostela svatého Josefa** s památným kamenem
- **možnosti využití cyklotras**

- **hostinec Ondraš** - budova pochází z roku 1894, pojmenován na počest zbojníka Ondraše, jenž se zde narodil. Nově zrekonstruovaný hostinec nabízí příjemné posezení a možnost ubytování.

Ukázka z tvorby vážící se k rodišti

*Janovice, Janovice, dědinečko naša,
ty se dobře pamatuješ zbujníka Ondraša;
dědinečko naša, zpuminej Ondraša.*

*Janovice, Janovice, dědinko pod Lysu,
ešče z krvě Ondrašove chlapani tu pevni su;
dědinko pod Lysu, chlapani tu pevni su.*

*Janovice, Janovice, stydlave děvuchy;
dobře se to pamatujte, javor není hluchy;
stydlave děvuchy, javor není hluchy.*

*Janovice, Janovice, dědinečko moja,
pro tebe celý džiň zpívám: Hoja, hoja, hoja!
Dědinečko moja, hoja, hoja, hoja!*

Seznam bibliografických odkazů

PETERKOVÁ, B. *Vyšlo slunko zpoza hory.* Karviná: Okresní kulturní středisko, 1987.

VLK, V. *Jak jsem je poznal...* Frýdek-Místek: Bezručův kraj, 1994.

VLK, V. *Peterková Božena.* In *Osobnosti podbeskydského kraje.* Frýdek-Místek: Bezručův kraj, 1993.

VLK, V. *Žena z Beskyd.* Frýdek-Místek: Bezručův kraj, 1992.

Vydala Krajská knižnica v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek-Místek, 2014.

Publikácia vydaná v rámci projektu Potulky - toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov, kód projektu SK/FMP/15/024.

Tento mikroprojekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Fondu mikroprojektov spravovaného Trenčianskym samosprávnym krajom. „SPOLOČNE BEZ HRANÍC“

*„Ciziny se každý přejí.
Doma je přec nejkrásněji!“
Božena Peterková*

PETERKOVÁ Božena

lidová básnířka, zpěvačka

* 20.4.1911 Janovice

† 22.11.1995 Baška

Božena Peterková se narodila 20. dubna 1911 v Janovicích, malé vesnici poblíž Frýdku-Místku. Od malička soustavně pomáhala rodičům na nevelkém hospodářství spolu se svými sourozenci. Přírodou byla obklopena celý život, a tak měla velice blízko i k lidové slovesnosti a folkloru, jehož tradice silně vyznávala.

Peterková se nadchla pro hudbu. Inspirovala ji její babička – kostelní zpěvačka. Od poloviny 20. století začala tvořit písně a básně. Citlivě vnímala veškeré zvuky a tóny produkované na vesnici. Ostatně právě venkov byl stěžejním námětem její tvorby. Básnířka se roku 1981 vyjádřila k základním rysům své práce takto: „Jsou to mé rodné Janovice, kouzelná podhorská příroda, plody lidské práce, vzpomínky na prošlé doby a silná ondrašovská tradice.“

Vše v její tvorbě je ovlivněno venkovským lidem a krajinou, z níž pocházela. Práce prostého člověka, hospodářství (obracení sena, pastva dobytka, tlačení zelí), činnosti typické pro toto prostředí (opékání brambor, sklizení úrody, dožínky).

Ve verších plných citu se opakovaně objevují obrazy rodné země, slunce, oblohy, louky, hor, ročních období. Básně pro děti a jednoduché veršované plné procítění zaujmají rozsáhlou část v její tvorbě. Říkaneky a drobné verše jsou nanejvýš vhodné pro dětského recipienta:

*Krása, to jsou děti,
krása, to je kvítí;
krása, to je slunce,
co pro život svítí.*

Zobrazuje život dětí na venkově, hry, dovádění, ale i charakteristickou práci vesnického lidu v dnes již minulých a dávných dobách. Do veršů vkládá též dění ze své současnosti (poválečná tematika). Vedle malebných veršů o přírodních krásách, nalezneme i náměty proti boji a válce, písně o touze po míru. Nejčastějšími motivy je věrnost, úcta a láska k rodišti, svým blízkým a přátelům. Z celé tvorby, opírající se o folklor a o tradice na vsích, vyvstává radost ze života, optimismus, umělkyně vyzývá lid k veselí, tanci a zpěvu. V písních užívá středolašský dialekt:

*Kukačky kukaju,
kuřatka pipaju,
a žlute husatka
trovičku škubaju.*

Roku 1973 byla Peterková poctěna pamětní medailí Národního divadla v Praze při příležitosti k 100. výročí položení základního kamene.

Také v současné době hojně využívají jejích písní účastníci Souboru lidových písní a tanců Ostravica z Frýdku-Místku či Dětský folklorní soubor Ondrášek z Janovic.

Tvorba Boženy Peterkové zaznívá na národopisných slavnostech pořádaných v obci Janovice, Dolní Lomné v okrese Frýdek-Místek, ale také ve vzdálenějších oblastech jako např. v Náchodě v Královéhradeckém kraji v severovýchodních Čechách.

Zpracované lidové písně Boženy Peterkové byly vysílány v rozhlase i v televizi.

Básnířka a zpěvačka zemřela dne 22. listopadu 1995 v Bašce.

Po stopách Boženy Peterkové

Janovice

- Janovice - podhorská obec vzdálená 6 km od okresního města Frýdek-Místek a 5 km od Frýdlantu nad Ostravicí - ve vsi se nachází dobrovolné spolky: Sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol, Český červený kříž, Myslivecké sdružení „Ondráš“

- Sbirky a sborníky
Ondrašovské písničky (1965)
Vinšování z Beskyd (1984)
Vyšlo slunko zpoza hory (1987)

